

Et selvklæbende frimærke.

Det er 30 år siden, de første selvklæbende frimærker så dagens lys, hvis man ser bort fra "Dove Weathervane" fra 1974, som må betegnes som et fejlslagent forsøg på at indføre selvklæbende frimærker. Frimærket var udgivet som precancel for at brevene med dette mærke kunne ekspederes hurtigere gennem postens sortering, men man måtte alligevel bruge tid på at håndtere brevene manuelt, og der blev genbrugt en del, med efterfølgende indtægtstab. Set fra samlerens side, var det heller ikke en succes. De begyndte hurtigt at få brune pletter på forsiden. Kun frimærker hvor limen blev fjernet, undgik dette problem.

15 år senere mente man at tiden var moden til et nyt forsøg. Et stort udviklingsprogram blev sat i gang (i al hemmelighed). Der blev udfærdiget forskellige krav til det nye frimærke: Det skulle opføre sig som et almindeligt frimærke, skulle have en langsom tilklæbning, lang holdbarhed, og have et lag af vandopløseligt lim for at tilfredsstille frimærkesamlere. Dette blev forelagt interesserede firmaer i april 1986 og en måned senere meldte fire firmaer sig med en løsning, tre fra USA og et firma fra udlandet. Tidlig i 1987 begyndte man at designe det nye mærke, og man gjorde sig nogle overvejelser, om det skulle udgives som coil eller i hæfte. Coil var et oplagt valg, bla. fordi der ikke var meget spild, som der var i et traditionelt frimærkehæfte. Løsningen var en ny type hæfte.

Et testpanel gennemgik forskellige designforslag, bla. blev takninger fra valgt og ligeledes runde hjørner. I 1974 havde man fjernet det der ikke var frimærker, i hæftet. Skulle man det igen? Det fordyrede fremstillingsomkostningerne betydeligt. Den nye hæftetype voldte også problemer, især med de frimærker der var placeret nærmest foldningen. De blev beskadiget. Der måtte en "buffer" til, en "peel-of" strip, og det blev til det hæfte vi kender i dag, med en stribe der afrives, som man kan folde sit hæfte efter.

Testpanelet efterspurgte også et mere farverigt frimærke, og der blev foreslået en ung kunstner, Jay Maiden, der brugte en ny teknik med airbrush.

Var det nødvendigt at skrive en meddelelse om at frimærket ikke måtte fugtes? Resultatet blev, at der skulle stå "SELF-ADHESIVE" og "DO NOT WET" på hæftet i arkranden og på coilen på det papir hvorpå mærket sidder.

Det blev American Bank Note Co. (ABN) der vandt kontrakten på fremstillingen af frimærkehæftet, indeholdende 18 selvklæbende frimærker, som skulle kunne foldes sammen, så det ikke fyldte mere end et creditcard. De nye mærker skulle være klar til sidst i 1989, da der blev afholdt UPU kongres i Washington og der var EXPO89 stampshow. Både Canada og Japan havde planer om at vise deres nye selvklæbende mærker og det amerikanske postvæsen ville gerne være med helt fremme.

Prisen for 18 x 25c er 4,50\$, men man besluttede, efter mange diskussioner, at et hæfte skulle koste 5\$, fordi det var "EXTRA ordinary". Det havde

være dyrt at udvikle disse mærker og man mente at publikum gerne ville betale lidt ekstra for at få et selvklæbende mærke.

Alt efter hvor hæftet havde været placeret i arket (plate position) er der to forskellige hæfter, en med teksten til venstre og en til højre.

Derudover er der coils. Der blev kun produceret coils til samlerbrug, de såkaldte collector coils, men de blev også brugt til det personale, der klistrede mærker på FDC'er. Der er jo ikke forskel på mærkerne, og det er betydeligt hurtigere at bruge coils.

Coils blev solgt med 18 stk. til en pris af 5\$

Der blev produceret 90 mil. hæfter til brug for en 30 dages testperiode. De blev sendt til 15 byer: Cleveland, Columbus, Chicago, Milwaukee, Minneapolis, Indianapolis, Kansas City, St. Louis, Atlanta, Miami, Dallas, Houston, Denver, Phoenix og Los Angeles (her er måske grundlag for en stempelsamling?).

Det var en succes, og man var klar til at udbyde det nye mærke i forbindelse med UPU kongressen og EXPO89, og det selvklæbende mærke banede vejen for en ny type mærker, "gør-det-selv" mærker, man kunne lave på sin computer eller udskrive fra en automat med den værdi man havde brug for.

Der var dog minusser: Da der ikke var takker på, og lignede et klistermærke, blev mærket ofte afvist som gældende porto, og senere blev de fleste frimærker trykt på labels med takker (wavy cuts) så de ligner "rigtige" frimærker.

